

A kamara szerepe a munka világra való felkészítésben

-Piacsek László Zoltán-

1. A kamara szerepe a szakképzésben és a pályaorientációban

Az elmúlt évtizedekben átalakult és felgyorsult munkaerőpiaci folyamatokra csak egy rugalmas oktatási és képzési rendszer képes megfelelően reagálni. Az elmúlt közel 10 évben a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara (MKIK) élen járt a hazai szakképzési rendszer megreformálásában. Ennek a legfontosabb állomásai és eredményei az alábbiak voltak.

- 2010 novemberében Magyarország Kormánya és az MKIK között keretmegállapodás jött létre „a szakképzéssel kapcsolatos feladatok átadásáról” címmel, mely tartalmazta és előírta a szakképzési rendszer teljes átalakítását.
- 2012 január elsején életbe lépett az új szakképzésről szóló törvény és az új nemzeti köznevelésről szóló törvény, valamint a szakképzés normatív finanszírozási keretrendszerét meghatározó jogszabályok.
- 2012 júliusában megjelent az új Országos Képzési Jegyzék (OKJ), majd az alapján az új Szakmai és Vizsgakövetelmények és Szakképzési Kerettantervek.
- 2013 szeptemberétől teljes körűen bevezetésre került az új szakiskolai 3 éves duális szakképzés, valamint az ágazati szakközépiskolai képzés.
- 2013-ban megjelent az új felnőttképzési törvény és annak végrehajtási rendeletei.
- 2015-ben bevezetésre került a kamarai garanciavállalás intézménye, mely alapján a duális szakképzésbe járó diákok (a sikeres szintvizsga igazolás, vagy korábbi szakképzettség, illetve érettségi birtokában) a gyakorlati tanulmányaikat a 9. évfolyam nyári gyakorlatától kezdődően külső képzőhelyen folytatják, amennyiben az adott szakképzésben biztosított a kamara által nyilvántartott képzőhely.
- 2015 szeptemberétől szigorodott a külső gyakorlati képzőhelyeken oktatói feladatokat ellátó munkatársakkal szemben támasztott képesítési követelményekről szóló törvényi előírás.
- 2015-ben jelent meg a Szakképzés a Gazdaság Szolgáltatában elnevezésű NGM dokumentum, mely tartalmazta a szakképzési rendszer átalakításával elért eredményeket és a következő évekre vonatkozó további stratégiai célokat.
- 2015-ben megalakultak a Szakképzési Centrumok.
- 2015 szeptembere óta folyamatosan erősödik a felnőttoktatás szerepe, jelentősége, melyre a tanulószerveződéses rendszer is kiterjed.
- 2016 szeptemberétől új középfokú szakképző iskolatípusok jöttek létre. A szakiskola (korábban speciális szakképzők), a szakközépiskola (korábban szakiskola) és az érettségivel együtt már szakképzettséget, majd azt követően egy év szakirányú rátanulással technikus szintű szakképzettséget is biztosító szakgimnázium (korábban szakközépiskola).
- 2018 január elsején életbe lépett a szakképzésről szóló törvény legújabb módosítása. A legfontosabb változások az idei évtől, hogy a gazdálkodó szervezeteknek lehetőségük nyílik tanuló-előszerveződést kötni a leendő szakközépiskolásokkal az első szakképzési évfolyamot megelőző évben, valamint tanulószerveződést kötni a szakgimnáziumok 11. és 12. évfolyamos tanulóival. Változtak a szakgimnáziumok képzési és kimeneti lehetőségei és emiatt az OKJ-ban megjelent egy új szakképzettség típus a mellék-szakképzés. Tovább bővül azon szervezetek köre, akik tanulószerveződést köthetnek a duális szakképzésben tanulókkal.
- Annak érdekében, hogy a szakképzési szakmai követelményekben a munkaerőpiac szereplőinek az igényei, elvárásai minél jobban megjelenjenek és érvényesüljenek, ágazati készség-tanácsok megalakításáról is rendelkezik a módosított jogszabály.
- 2019 szeptemberétől a már meglévő szabályozások mellett a gyakorlati oktatást végezni kívánók számára új kamarai oktatói vizsga letétele teszi majd lehetővé - előírt magasabb végzettség nélkül is - gyakorlati oktatói feladatok ellátását.

Az iskolarendszerű szakképzésben ingyenesen lehet két szakképzettséget is megszerezni. „Nem számít második vagy harmadik szakképzésnek a meglévő szakképzéssel betölthető munkakör

magasabb színvonalon való ellátását biztosító képzésben szerezhető - a szakmai és vizsgakövetelményben meghatározott körbe tartozó, kapcsolódó - szakképesítés, valamint a mellék-szakképesítés birtokában, iskolai rendszerű szakképzésben szerzett érettségi végzettséghez kötött szakképesítés.”¹

A 2012 januárjában életbe lépett törvények megerősítették a pályorientáció szerepét mely a területi kamarák egyik legfontosabb szakképzést és a munkaerőpiac számára szükséges minőségi és mennyiségi emberi erőforrás utánpótlást támogató feladata lett. A kamarai pályorientációs szolgáltatások célja, hogy a továbbtanulás előtt álló diákok, illetve a pályamódosításban érintettek számára segítséget nyújtson az érdeklődésük, a kompetenciáik, valamint a képzési és munkaerőpiaci információk alapján az életpályájuk megtervezésében. A területi kamarák önállóan és más szervezetekkel, intézményekkel, valamint munkaerőpiaci szereplőkkel együttműködve végzik pályorientációs tevékenységeiket.

2. A Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara pályorientációs tevékenységei

Az országos szakképzési és pályorientációs irányelvek és célok mentén a baranyai munkaerőpiaci sajátosságokhoz alkalmazkodva a Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara a kötelező kamarai feladatokat az alábbiak szerint szervezi és végzi.

2.1. Üzem-, képzőhely- és tanműhelylátogatások

A diákok, pedagógusai és akár szülei számára a kamara pályorientációs munkatársai rendszeresen szerveznek vállalkozásokhoz, intézményekhez, gyakorlati képzést is folytató külső képzőhelyekhez üzemlátogatásokat, képzőhelylátogatásokat, valamint szakközépiskolákhoz és szakgimnáziumokhoz tanműhelylátogatást. A látogatások során fontos szerep és feladat jut a látogatást vezető belső munkatársra, valamint a kamarai pályorientációs tanácsadóra, aki munkaerőpiaci és szakképzési információkkal egészíti ki a munkatárs által elmondottakat. Fontos, hogy a látogatás során a diákok megismerjék az adott vállalkozást, intézményt, annak működését, az ott folyó munkát, a munkafolyamatokat, az előállított termékeket és a végzett szolgáltatásokat. A diákok a látogatást vezetőn kívül kérdéseket intézhetnek más munkatársakhoz is, így teljesebb képet kaphatnak az egyes munkakörökkel, illetve a betöltésükhöz szükséges végzettségekkel, képzettségekkel és elvárt tapasztalatokkal kapcsolatban. Gyakorlati képzést is végző vállalkozások, intézmények esetében az oktató szakképesítések bemutatása is megtörténik. A látogatások során a résztvevők bepillantást nyerhetnek akár csak 1-2 órára is egy vállalkozás, intézmény, üzem, gyakorlati képzőhely egy munkanapjának egy adott időszakába. A középiskolák és tanműhelyek látogatása esetében a képzési kínálat, az iskolai és a külső szakmai gyakorlati lehetőségek, valamint a sikeres végzést követő munkaerőpiaci esélyek megismertetésén van a legnagyobb hangsúly. Ahhoz, hogy a pályorientációs feladatokban résztvevő munkatársak, közreműködők a tanulók és sok esetben a pályaválasztási döntéshozó szülei és a döntést befolyásoló pedagógusai érdeklődését felkelthessék a szakképzés, illetve adott szakképesítések, hivatások iránt, fontos, hogy a látogatók ne csak passzív szemlélőként legyenek jelen a látogatásokon, hanem bizonyos eszközöket, berendezéseket, szerszámokat ki is próbálhassanak, esetleg készíthessenek velük valamit, amit aztán akár haza is vihetnek. Így a diákok és kísérőik élményt és emléket is szerezhettek az adott vállalkozásról, intézményről, iskoláról, képzőhelyről, valamint személyes tapasztalatot egy adott szakképesítéssel, vagy szakképesítésekkel kapcsolatban. Látogatások szervezhetők akár önállóan egy szakképesítésre, vagy egy helyszínrre korlátozva, akár szakmacsoportosan, vagy több szakmacsoport bemutatásával, több helyszínen egymás után, továbbá szakmaismereti verseny, vagy például nyári tábor részeként. Kiemelt szerep jut Baranya megyében, a helyi hiányszakképesítéseket oktató gyakorlati képzést is végző vállalkozások bemutatására, annak érdekében, hogy a diákok lehetőleg a munkaerőpiac által igényelt szakképesítést válasszanak továbbtanulásuk céljául.

---

1 Szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény 29.§. (7)

2.2. Tájékoztató előadások, osztályfőnöki órák, szülői értekezletek általános és középiskolás tanulók és szüleik részére

Előadások és tájékoztatók az üzemlátogatások mellett a legnagyobb számban megrendezésre kerülő kamarai pályaeorientációs szolgáltatások. A legfontosabb tájékoztatók a **pályaeorientációs** és az **önismereti osztályfőnöki órák**, valamint a **szülői értekezletek**.

A pályaeorientációs osztályfőnöki órák és szülői értekezletek az alábbi tematika szerint épülnek fel:

- Az önismeret szerepe a tudatos életpálya tervezésében
- A szakképesítések, hivatások megismerésének lehetőségei, az információgyűjtés szinterei
- Az érdeklődési körök és szerepük a pályaeorientációban
- Az egyéni képességek, a tehetség, a motiváció
- A szakma/hivatásválasztást befolyásoló tényezők
- Célok reális kitűzése és a hozzájuk vezető utak megválasztása
- Az egész életen át tartó tanulás és szerepe az életben
- Röviden az Országos Képzési Jegyzékről (felépítése, szakképesítések fajtái, szakmacsoportok stb.)
- A hazai középfokú szakképzési rendszer
- Az ingyenes képzés, ingyenes szakképzés lehetőségei
- A szakiskola (szerepe, képzéstípusok)
- A szakközépiskola (8. osztályt követően, érettségit követően, felnőttoktatásban)
- A szakgimnázium (8. osztályt követően, érettségit követően, felnőttoktatásban)
- A középfokú duális képzés
- Gyakorlati képzés tanulószerveződéssel és együttműködési megállapodással
- A gimnázium (szerepe, típusai)
- A felsőoktatás és szintjei (FOSZK, Ba, Bsc, MA, MSc, Osztatlan mesterképzés, Duális felsőoktatási képzés, Szakirányú továbbképzés, Doktori képzés)
- A munkaerőpiaci igények
- A munkaerőpiac által elvárt kompetenciák, kulcskompetenciák
- A hiány-szakképesítések, ösztöndíjas szakképesítések és ennek rendszere, lehetőségei
- A kamara szerepe a szakképzésben és a pályaeorientációban
- A PBKIK szakképzési és pályaeorientációs szolgáltatásai
- Kapcsolódó honlapok és tartalmuk megismertetése, a kamara által készítettett szakmabemutató pályaeorientációs kisfilmek megtekintése, az összeállított és a résztvevők számára átadott tematikus tájékoztatók bemutatása
- Fórum, kérdések és válaszok csoportosan, illetve egyénileg

A pályaeorientációs órák és szülői értekezletek nem csupán frontális előadások. A pályaeorientációs kollégák aktívan bevonják a diákokat, a pedagógusokat és a szülőket, kérdésekkel, felvetésekkel, tapasztalatok bemutatásával, megosztásával, hogy a résztvevők minél jobban megértsék az elhangzottakat, átgondolhassák a lehetőségeket, és tudatosan döntsenek saját, vagy gyermekeik, tanítványaik életpályája tervezését illetően.

Az **önismereti osztályfőnöki óra** akár önállóan, akár a pályaeorientációs osztályfőnöki órával kombinálva, egymásra építve elérhető, mint szolgáltatás a diákok és az iskolák számára. A pályaeorientációs osztályfőnöki óra gyakorlatilag egy csoportos tréning (egy csoport általában egy fél, vagy maximum egy osztályt jelent), melynek középpontjában a személyes érdeklődés, a motiváció, a készségek és képességek feltérképezése és azok a munka világával, esetleges munkakörökkel, szakképesítésekkel, munkafeladatokkal való összepárosítását hivatott bemutatni a résztvevők számára.

2.3. Pályaorientációs napok

*„A tanítási évben - a tanítási napokon felül - a nevelőtestület a tanév helyi rendjében meghatározott pedagógiai célra az általános iskolában hat, a nappali oktatás munkarendje szerint működő gimnáziumban, szakközépiskolában és szakiskolában hét, a szakgimnáziumban nyolc munkanapot tanítás nélküli munkanapként használhat fel, amelyből egy tanítás nélküli munkanap programjáról - a nevelőtestület véleményének kikérésével - az iskolai diákönkormányzat jogosult dönteni, **egy tanítás nélküli munkanap kizárólag pályaorientációs célra használható fel.**”²*

A kamara a különálló pályaorientációs szolgáltatásokat kombináltan, komplex szolgáltatásként is kínálja az általános és középiskolák számára. Egy iskolába szervezett egész iskolai napot felölelő tematikus pályaorientációs nap tartalmazhat:

- pályaorientációs órát, vagy órákat (egyben, vagy osztályonként)
- önismereti órákat, foglalkozásokat csoportonként
- vállalkozások és iskolák számára bemutatkozó lehetőséget külön termekben
- kézműves foglalkozásokat
- üzem, tanműhely, vagy képzőhelylátogatásokat.

2.4. Egyéni tájékoztatás

A diákok, szülei és az érdeklődők számára a területi kamarák pályaorientációs tanácsadói egyéni pályaorientációs tanácsadási szolgáltatást is nyújtanak. Az egyéni tanácsadás tematikája az önismereti órák tematikáján alapul, de ebben az esetben a szolgáltatás célzottan, a tanácsadást kérő elvárásaira, igényeire, kérdéseire, érdeklődésére és kompetenciáira építve zajlik.

2.5. Pályaválasztási és pályaorientációs rendezvények, kiállítások

A Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara akár önállóan, akár társintézményekkel, iskolákkal, vállalkozásokkal együtt szervez különböző célcsoportok számára pályaorientációs rendezvényeket. A rendezvények célcsoportjai lehetnek az általános iskolások, a gimnáziumi tanulók, a szakképesítéssel, vagy felsőfokú oklevéllel még nem rendelkező érettségizett felnőttek, vagy az aktív álláskereső, első, második, vagy további szakképesítést megszerezni kívánó felnőttek. A kamara a különböző célcsoportok bevonását, tájékoztatását kiállításokkal, bemutatókkal (pl. kamarai és pályaorientációs szakemberek, pedagógusok foglalkozásai, vállalkozások, iskolák bemutatkozása eszközökkel, szakemberekkel stb.), roadshow-kal, fórumokkal, előadássorozatokkal (pl. kamara munkatársai, a vállalkozások és képviselőik, iskolák munkatársai, pedagógusok, pályaorientációs szakemberek előadásai stb.) segíti a célcsoportok igényeihez és a továbbtanulási időszakokhoz igazítva az év különböző szakaszaiban.

2.6. Szakmaismereti versenyek, előadássorozatok

A munkaerőpiac által igényelt és a hiányszakképesítésnek számító szakmák népszerűsítését elősegítendő idén már 8. alkalommal kerül megrendezésre Baranya megyében a „Gép-Ésszel” gépipari, valamint 2. alkalommal a „Villany-Ász” elektronikai-elektrotechnikai szakmaismereti verseny. 2018-ban először indul útjára az „Autó-Mánia” járműtechnikai szakmaismereti verseny. Mind a három verseny januártól-áprilisig tart és 3 fordulós. Az általános iskolák 6-7-8. osztályos diákjai számára kiírt versenyek első fordulója egyben a jelentkezés is. A 3 fős csapatok egy szakmai jellegű kérdésekből összeállított totót töltenek ki a Baranya megyei pályaorientációs portálon (www.palyavalasztasbaranya.hu) majd meghatározott pontszám elérését követően a továbbjutó csapatok számára kezdődhet a 2. forduló, melyben a csapatok a pályaorientációs kollégák által leszerelt üzemlátogatásokon vesznek részt, amiről beszámolót kell készíteniük. A beszámolók alapján a legjobb 10 csapat kerül az adott verseny megyei döntőjébe. A döntőbe jutott csapatok

---

2 14/2017. (VI. 14.) EMMI rendelet a 2017/2018. tanév rendjéről 5. §.

jutalomutazáson is részt vehetnek. Az első két verseny döntősei az április végén megrendezésre kerülő Szakma Sztár Fesztivál döntőjén, majd azután egy másik pályaaorientációs programon is részt vesznek Budapesten. Az „Autó-Mánia” verseny döntősei egy magyarországi autógyárba látogathatnak el.

2.7. Nyári pályaaorientációs táborok

A Pécs-Baranyai Kereskedelmi és Iparkamara a 2017-es évben szervezett először önálló napközis jellegű nyári tábor felső tagozatos diákok részére. A 7.30-17.00 óra között megrendezett 5 napos tábor különböző pályaaorientációs időtöltéseket kínált a gyerekek számára. Voltak önismereti foglalkozások, üzemlátogatások, előadások, mini szakmaismereti versenyek, kézműves foglalkozások és természetesen szabadidős tevékenységek.

A saját pályaaorientációs táboron kívül a kamara a pályaaorientációs szolgáltatásaival segíti a baranyai általános iskolák által szervezett napközis jellegű nyári táborok programjait is.

2.8. „Az általános iskolások pályaválasztása” kérdőíves kutatás lebonyolítása és utánkövetése

A Gazdasági és Vállalkozáskutató Intézet (GVI) a területi kamarák pályaaorientációs munkatársainak bevonásával minden tavasszal több, mint 300 fő, 7. osztályos baranyai tanulót kérdez arról egy kérdőív keretében, hogy a következő tanévben milyen elképzelése van arról, hogy milyen iskolatípusban és milyen indok, motiváció alapján tervez továbbtanulni. Az összesített kérdőívek kiértékelését követő egy év múlva, a következő tanév végén a megkérdezett tanulók iskoláitól tájékozódunk a kollégák arról, hogy ténylegesen az előző évi hetedik, most nyolcadik osztályos diákok milyen középiskolákba nyertek felvételt.

A megalapozott, átgondolt és tudatos iskola és szakmaválasztás az egyik kulcsa az iskolákban jelentkező lemorzsolódás megelőzésének is. A személyiségen, az érdeklődésen, a személyes kompetenciákon, valamint a munkaerőpiaci igényeken alapuló pályaválasztás, a végzést követő sikeres elhelyezkedés és az életben való könnyebb boldogulás feltételeit teremtheti meg.

3. A duális szakképzés, mint felkészítés a munkavállaláshoz

Egyre több vállalkozás vesz részt a duális szakképzésben, mint gyakorlati képző, mert a munkaerőpiacról már nem képes felvenni megfelelő minőségű és mennyiségű munkavállalót, így ezen a rendszeren keresztül próbál meg a saját maga számára kinevelni új munkatársakat. 2017 második felében a GVI által megkérdezett több, mint 3000 vállalkozás 42%-a vonatkozó feltett kérdésre azt válaszolta, hogy emberi erőforrás problémákkal küzd. *„A munkaerőhiány főként a döntően exportáló, az ipari és építőipari, a döntően vagy részben külföldi tulajdonban lévő, a dunántúli, valamint a 10-49 fő közötti cégeket érinti. A legtöbb vállalat számára az új, tapasztalt munkavállaló(k) felvétele, az új, kezdő munkavállaló(k) felvétele, illetve a cégnél dolgozó tapasztalt munkavállaló(k) megtartása okoz gondot.”*³

A duális szakképzésben a tanulók a gyakorlati képzési idő nagy részét, bizonyos esetekben a teljes gyakorlatot külső képzőhelyeken, vállalkozásoknál, egyéni vállalkozóknál, intézményeknél töltik el. A tanulók a gyakorlati képzőkkel munkaszerződést, úgynevezett tanulószerveződést kötnek. A gyakorlati képzőhelyeken a diákok egyedül, vagy kis csoportban, megfelelő felkészültségű és végzettségű gyakorlati oktató irányításával sajátítják el az adott szakképesítés gyakorlati fortélyait. A szakképzésre vonatkozó jogszabályok komoly elvárásokat támasztanak a gyakorlati képzőkkel és munkatársaikkal szemben, akik vállalják, hogy a diákokat az adott szakképesítésre vonatkozó kerettanterv alapján felkészítik a szakmai záróvizsga gyakorlati vizsgarészére. De nem csak ez a feladata és szerepe a gyakorlati képzőknek és a duális szakképzésnek.

A diákoktól elvárt, hogy az évek során egyre önállóbbak legyenek a gyakorlati képzőhelyen és a munkájukat felelősségteljesen végezzék. Cél, hogy a tanulóéveket követően a munkaerőpiacon

---

3 GVI A munkaerőhiány vállalati percepciója, 2018. 3. oldal.

megjelenve, szakmájukban önálló munkára alkalmas munkavállalókká váljanak. A duális szakképzésben résztvevő tanulók megtanulnak időre beérni a munkahelyre, a tanuló társakkal és a munkatársakkal együttműködni, csapatban dolgozni, megismerik az adott vállalkozást, annak értékteremtő folyamatait, a munkájuk során használt és alkalmazott technológiákat, gépeket, eszközöket, berendezéseket, szerszámokat és azok kezelését elsajátítják, megtapasztalják, hogy milyen váratlan helyzeteket, kihívásokat megoldani, illetve részt vesznek azok megoldásában. Találkoznak szakmai és emberi konfliktushelyzetekkel, megismerik a vállalkozás szervezeti kultúráját, értékeit, melyeket az évek alatt el is fogadhatnak és ők is ezek részeivé válhatnak. Fontos szempont tehát a munkahelyi szocializáció, a naprakész szaktudás megszerzése és még egy további, ám annál fontosabb szempont, az igény felkeltése a tanulóknál a folyamatos fejlődésre, önképzésre, tanulásra.

A duális képzés tehát lehetőség a vállalkozások számára megismerni és kinevelni a diákok legjobbjai közül a későbbi munkavállalókat, akik gyakorlatilag már a tanuló évek alatt a vállalkozás kollektívájának aktív tagjai lehetnek.

A tanuló szerződéses rendszer a diáknak munkalehetőséget, tanulói juttatásokat, (félévente emelkedő havi bért, étkezést, vagy étkezési hozzájárulást, munkaruhát, egyéb juttatásokat) és szaktudást, a vállalkozásnak állami támogatást, és a vállalkozás folyamataira kiképzett szakképzett munkavállalót biztosít.

4. A munkáltatók elvárásai a pályakezdőkkel, munkavállalókkal szemben

Már a 2012 végén megjelent bizottsági közlemény is kifejti, hogy „2020-ra 20 %-kal több munkakörben lesz szükség magas fokú szakképzettségre. Ennek az igénynek a kielégítése érdekében egyaránt javítani kell az oktatás színvonalát és a tanulmányi eredményeket, valamint fejleszteni kell azokat a transzverzális készségeket, amelyek biztosítják, hogy a fiatalok vállalkozó szelleműek legyenek, és pályájuk során alkalmazkodni tudjanak az egyre elkerülhetetlenebb munkaerő-piaci változásokhoz.”⁴

A közlemény hangsúlyozza a fiatalkori munkanélküliség, mint negatív jelenség ellen meghozandó szükséges stratégiai intézkedéseket, melyek a szakképzési rendszerek folyamatos fejlesztésén, a duális szakképzés általánossá tételén, a szakképzésben résztvevő felek együttműködésén és a mobilitás elősegítésén alapulnak. A közlemény szerint a pályakezdők és a munkavállalók a következő készségekkel és kompetenciákkal kell, hogy rendelkezzenek: kritikus gondolkodás, kezdeményező-készség, problémamegoldás, együttműködő készség, vállalkozói készségek, természettudományokkal kapcsolatos, valamint műszaki, technológiai készségek, info-kommunikációs jártasságok, idegennyelv tudás és a kor technikai és technológiai elvárásainak megfelelő szakmai tudás és szakképzettség. A dokumentum a hangsúlyt a tanulás által elért eredményre helyezi, a megszerzett kompetenciákra, melyeket a résztvevő képes hasznosítani, alkalmazni a munkaerőpiacon.

A 2016-os davosi Világ gazdasági Fórum 2020-ra a munkavállalókkal szemben elvárt legfontosabb kompetenciákat tartalmazó 10-es rangsorának első három helyén a problémamegoldás, a kritikai gondolkodás és a kreativitás állnak. Ezekon kívül a fórum résztvevői az alkalmazkodóképességet, az együttműködési készséget, a döntéshozatali képességet és a rugalmasságot, az érzelmi intelligenciát, a digitális és technológiai tudást emelték ki többek között, mint a folyamatos változásoknak való megfelelés kulcsait.

A GVI minden évben felméri a pályakezdő szakmunkások munkaerőpiaci helyzetét, valamint a vállalkozások szakképző iskolát végzettek iránti keresletének és kínálatának várható alakulását is, melynek része a pályakezdők foglalkoztatásával és képességeivel kapcsolatos felmérés is. A legutóbbi felmérésben közel 2500 vállalkozás vett részt 2017-ben. Az elmúlt 6 év nagyjából kiegyenlítő képet mutat az ügyben, hogy a pályakezdőktől mely képességeket, kompetenciákat várnak el leginkább a munkáltatók. Az első öt helyen az önálló munkavégzés képessége, a motiváció, elkötelezettség, lelkesedés, a munkakultúra, a munkához való hozzáállás, a felelősség tudat és a technikai, feladat-specifikus képességek állnak. A duális szakképzés sokat segíthet ezen kompetenciák kialakításában és megerősítésében.

---

4 Gondoljuk újra az oktatást, 2012. 2. oldal.

Jól látható tehát, hogy a világban felmerült elvárások a pályakezdőkkel és a munkavállalókkal kapcsolatban a hazai munkaerőpiacon is ugyanazt a képet mutatják. A pályaaorientációs szolgáltatások minél szélesebb rétegekhez való eljuttatása, a duális szakképzési rendszer bevezetése, működtetése, valamint a hazai szakképzési rendszer folyamatos fejlesztése és a kimeneti szakmai követelmények összehangolása a munkaerőpiac igényeivel és elvárásaival megteremtheti annak a lehetőségét, hogy a szakképzésből kikerülő fiatalok az elvárásoknak minél inkább megfeleljenek.

Abstract

Only a flexible education and training system can react adequately to the transformed and accelerated labor market processes developed over the last decades. Over the past 10 years, the Hungarian Chamber of Commerce and Industry has been at the forefront in reforming the Hungarian VET system. On the basis of the legislative changes, the dual vocational training system was introduced in which students spend part of their professional practice time, or even full time, at businesses. Enterprises have more tasks in vocational training and more responsibility for training future employees. New vocational qualifications and basic vocational training documents were prepared, new types of secondary vocational training institutes were created and adult education outside the school system has changed altogether too. The state provides free support for the acquisition of vocational qualifications both in the form of day and evening training. The role of career orientation became stronger, which developed into a key task for the regional chambers to support vocational training. The purpose of the career guidance services in the Chamber is to help students who are ahead of further education and those who think about career change to plan their vocation based on their interest, competencies, training and labor market information.

Irodalomjegyzék

Tanulmányok, cikkek, szakirodalom:

A munkaerőhiány vállalati percepciója – egy empirikus vizsgálat tapasztalatai, MKIK GVI, Bp., 2018. február 14.

A szakképző iskolát végzettek iránti kereslet és kínálat várható alakulása - 2017, MKIK GVI, Bp., 2017. március 17.

Általános iskolások pályaválasztása 2017, MKIK GVI, Bp., 2017. augusztus

Gondoljuk újra az oktatást (http://ec.europa.eu/education/policy/multilingualism/rethinking-education_hu) [2012. november 20.]

Kajdy József: Gyakorlati képzés TANULÓSZERZŐDÉSSEL, EGYÜTTMŰKÖDÉSI MEGÁLLAPODÁSSAL és HALLGATÓI MUNKASZERZŐDÉSSEL a munka világában, MKIK, Bp. 2017. október

Keretmegállapodás Magyarország Kormánya és a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara között a szakképzéssel kapcsolatos feladatok átadásáról, (www.nive.hu) Bp. 2010. november 11.

MEMORANDUM az egész életen át tartó tanulásról (<http://www.nefmi.gov.hu/europai-unio-oktatas/egesz-eleten-at-tarto/memorandum-tanulas>) [2000. október 30.]

Modláné Görgényi Ildikó: Duális képzéssel a munka világában – a duális szakképzés Magyarországon, MKIK, Bp., 2015.

Piacsek László Zoltán: A fiatalok jövőjéért, a jövő szakembereiért (<http://www.pbkik.hu/hu/szakkepzes-mesterkepzes/cikkek/a-fiatalok-jovojeert-a-jovo-szakembereiert-103083>), 2017. november 29.

Szakképzés a Gazdaság Szolgáltatásban (kivonat) (<http://ngmszakmaiterulet.kormany.hu/szakmai-dokumentumok-reszletes-informaciok>) 2015. január 29.

Új elvárások a munkavállalók felé a jövő munkaerő-piacán, (<https://www.hrportal.hu/hr/uj-elvarasok-a-munkavallalok-fele-a-jovo-munkaero-piacan-20160127.html>) 2016. január 27.

Vámosi Tamás: A középfokú szakképzésből kikerülő fiatalok potenciális munkáltatóinak szakképzési folyamattal és kimenettel kapcsolatos elvárásai és részvételi jellemzői. KÉPZÉS ÉS GYAKORLAT, 15. évfolyam, 2017/1-2. szám, pp. 195-216., 2017.

Vámosi Tamás: Tanoncból mesterember. Pécsi Tudományegyetem, Pécs, 275 p., ISBN 978-963-12-4090-0, 2015.

Jogszabályok:

2011. évi CLXXXVII. törvény a szakképzésről

2011. évi CXC. törvény a nemzeti köznevelésről

2011. évi CLV. törvény a szakképzési hozzájárulásról és a képzés fejlesztésének támogatásáról

2013. évi LXXVII. törvény a felnőttképzésről

252/2016. (VIII. 24.) Korm. rendelet a Szabóky Adolf Szakképzési Ösztöndíjról

14/2017. (VI. 14.) EMMI rendelet a 2017/2018. tanév rendjéről

Megjelent:

Piacsek László Zoltán: **A kamara szerepe a munka világára való felkészítésben**, in Munka és Egészség, szerk. Tibold Antal, Edge 2000 Kiadó Kft. Bp., 2018.